

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE V LJUBLJANI.

Člani „Zadružne zveze“ dobivajo list brezplačno. — Cena listu za nečlane po štiri krome na leto, za pol leta dve kromi, za četrt leta eno kromo; za člane zvezinih zadrug po tri krome na leto. — Posamezne številke 20 vin.

:: Telefon štev. 216. ::

C. kr. poštne hran. št. 64.846
Kr. ogrsko „ „ „ 15.649

Izhaja 10. in 25. vsakega meseca. — Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo. — Cena inseratom po 30 vinarjev od enostopne petit-vrste, za večkratno inseracijo po dogovoru.

Vsebina: Napredak zadrugarstva u Dalmaciji. Sram nas bodi! Delovanje pruske centralne zadružne blagajne. Rezervni zaklad konsumnih društev in njega nasprotiuki. Francoska živinoreja. Zanimiv način za pospeševanje zadružništva na Laškem. Kmetijske zavarovalnice na Francoskem. Zadružni pregled. Gospodarske drobtine. Občni zbori.

Napredak zadrugarstva u Dalmaciji.

Obazremo li se za samih deset godina natrag, i ogledamo li se danas širom Dalmacije, moćemo sa sigurnošću uztvrditi, da od tolikih praznina, koje se osjećaju, ipak se jedna liepo popunja i lagano ide napried, a to je zadrugarstvo. Prebrdili smo narodnu borbu, osvjestili smo narod, dali smo mu škole u materinskom jeziku, red ga je sada gospodarski podizati. Narodna borba progutala nam je vrijeme i sile, koje bi bile kadre svoj narod i gospodarski podići.

Ko ne napreduje, taj nazaduje, stara je rieč; pak tako i jest. O razvijanju zadrugarstva u Dalmaciji danas bi i povjest mogla pisati, jer mnoge zadruge stupaju i u petnaestu godinu rada i to sa zadovoljstvom na prošlost, a živim oduševljenjem za budućnost.

Ima i kod nas dosta onih koji se popnu na visoko pak sude, batale, prigovaraju svakomu i svaćemu; zaletе se i namah odstupaju, jer ne vide tu masnih kolača za sebe. Od takvih narod niti se je nadao, niti što očekiva. Na takve se ne smijemo obazirati! Prvi narsrtaji u boju jesu i najodlučniji, a takvih je bilo, ima ih i biti će ih proti zadrugarstvu,

nu pomoću ljudi, koji u djelo stavljaju onu evandjeosku: ljubi iskrnjega svoga kao samoga sebe, klin je tu, drmati se š njim može, nu izbiti se neda.

Stariji nam ljudi pričaju kaku su oni u obće malo i ništa sa novcem baratali, a ima nas i mladih, koji smo živjeli u njekim krajevima i to na svoje oči gledali. Težak je obično svega kod kuće imao, čega je trebao; u drugom pak slučaju kad je i do toga došao, da je počeo i proizvodjati, trebao je i kupovati, a to je kod nas bilo najporaznije. Kupac i prodavalac bio je isti, u naravi primao, u naravi i davao, tom razlikom, da su cienne bile riva. Te cienne udarali su ili sami, ili na njihov mig, u čiju korist je to moralo ići. Ovo je jasno, te ne treba ni zalaziti u neugodne uspomene.

Zadrugarstvo je većim dielom iztribilo taj troskot, tako da težaci dobiju novac za potrebe, gospodari su prodati svoje proizvode boljem nudiocu, novac prime, računaju kako da doteče za podmiru i da zaveže s koncem ljetine. Zadruga opet pazi, nadzira poslovanje svojih članova, upućuje ih, do potrebe i kara nastoji sve moguće, da se ili što manje zaduži

ili da sa svojim kraj s krajem: mlado ljeto i Božić zaveže.

Ustanova zadruga zahtjeva, da se članovi sastaju, da svi zajedno dogovore vode i odlučuju o svojoj sudbini. Seljak koji se u takvoj zbornici nalazi i pred takvim pitanjima u društvu i koje izobražene osobe, mora da istakne svoj zdravi um. Ponosan je, jer uvidja da i njegova promišljena rieč kadar je pomoći cievoj zadrugi, kao mudra zapovied domaćina obitelj spasiti. To je prava škola, u kojoj se mora slušati glas učitelja, pomnjiti na predavanja. Tu se čuje jaki glas starešine, onoga, komu su članovi izkazali svoje povjerenje, a toga treba slušati, naputke i savjete primati i njih se držati. Iz takve škole vraća se seljak osvješćen pojmom marnog i revnog domaćina. Stiće pojam kako su njegovi stariji u velikim zadrugama živili i onda jaki bili, kad je jedan zapoviedao, a svi slušali.

Zadugarski je rad javan, svaki član ima pravo da zna i vidi što i kako se radi, da nastanku pohudi ili pohvali skupni rad a i pojedinca. Dojam što si ga seljak steče iz sastajanja ne zaboravlja lahko, dobre rieči često spominje i ponavlja, što sve opet znači, da ga se dobro prima. Zadugarskim radom seljak je došao do toga, da barem zna kako se selo mjeri, koliko vriedi, koliko i strani sviet do njega drži, koje su potrebe i kako ih valja svladati. Moralni dio u čovjeku se uzdiže putem zadruga i do visine sudca u nagodbenim odborima, jamstvom se provadja evandjeoska rieč o ljubavi prama bližnjemu. Onaj koji se duži jača svoj značaj dok veli: s Božjom pomoću platiću, svak zna za što sam se zadužio, a ovo je kao i javna izpovied. Iz zastajanja članovi naučili i uvidili, kako su se to prije njih po svietu razni staleži sastajali i za sebe radili, pak kako im je danas dobro.

Narod je došao do spoznanja moći u udruživanju, koristi, upoznao je prijatelje njegovom napredku; liepi postotak naučio se i izvježbao se u pisanju, dopisivanju itd. Ovo

je sve napredak, bez ovih počela nije se moglo.

Kao najveću manu mnogi računaju slabo odplaćivanje duga: lanjska i ovogodišnja malo razlike na zajmovima, i to je istina. Zajmove u Dalmaciji treba smatrati kao svote uložene za poboljšanje, a nijedna miljoracija na jedanput ne plaća uložene glavnice. Narod je platio najprije dug, razkrstio se sa lihvarom i sa njegovom konobom, kamenicam i hambarom; onda treba da i sam providi: konobu, bačve i žitnice, u mnogim slučajevima i razne salate i živinu. Čovjek pak, koji u narodu živi to mu ne bježi s oka.

Naš je narod odolio galijama, haraču, lihvarima a to sve štedeći možda najviše na grlu, te se podpuno možemo ufati, da će odoljeti i ovom što mu je do danas najlakše prispjelo, a do onih je koji s narodom živu i ljube ga, da i nadalje nastoje nesamo uzdržati ga nego i ojačati u poštenju. Čestim sastajanjem i poučavanjem dovest ćemo ga do podpune slobode, pobjeda je naša.

Jedan družinar.

Sram nas bodi!

O tem se ne da dvojiti, da je mlekarstvo silno važna panoga kmečkega gospodarstva. Prav za prav smemo reči, da so mlekarne najbolj odprle oči našim gospodarjem za napredek v živinoreji sploh. Izkušnja, da dobi temveč za mleko, čim boljša je živina, je napeljala kmečke gospodarje do tega, da so jeli skrbeti za zdrave, snažne, zračne hleve, da so se bolj brigali za dobro pleme in da so tudi skrbeli za pridelovanje boljše krme. Mlekarske zadruga so se tudi zaradi tega izkazale kot zelo koristne za kmeta, ker mu dajejo redne dohodke, od živine in od drugih pridelkov ima dohodke malokdaj v letu. Za mleko pa potegne mesec za mesecem kar mu gre. Dohodek za mleko more potemtakem zelo ugodno uplivati na kmetovo domače gospodarstvo. Ker lahko računa vsak mesec s stalnimi dohodki,

more tudi porazdeliti temu primerno svoje stroške in izhajati v ugodnih razmerah brez kredita.

Naš namen pa ni danes, da bi pojasnjevali pomen mlekarkega združništva. To kar smo rekli, smo povedali samo zato, da se tembolj podčrta nastopno dejstvo: mlekarstvo v Avstriji je še tako zaostalo, da nas je po pravici pred drugimi državami lahko sram. Pred nami so uradni podatki o uvozu in izvozu do konca septembra l. 1912, tičočii se naše države. Glede na mleko in na mlekarke izdelke so ti podatki naravnost grozni. Oglejmo si jih! Mleka se je v imenovanem času uvozilo v Avstrijo 157.967 q (100 kg). L. 1911 se je celo leto uvozilo 121.790 q zlasti iz Nemčije, Rusije in nekaj malega tudi iz Italije. Izvozili smo pa svežega mleka do konca septembra 1912 37.203 q v Nemčijo in Švico. To se pravi da 12 milijonov litrov svežega mleka dobivamo iz tujih držav. Torej te številke niso najhujše. Mnogo slabše so še naše razmere glede na mlekarke izdelke.

Vzemimo najprej surovo maslo. Do konca septembra 1912 je znašal uvoz surovega masla 38.122 q. Samo z Danskega ga je prišlo v Avstrijo v tem času 27.190 q. Leta 1911 smo pa celo leto dobili iz tujih držav 22.024 q surovega masla. Iz tega se vidi, da uvoz surovega masla iz tujine k nam silno narašča. Izvozili smo v druge države do konca septembra 1912 11.299 q surovega masla; torej smo za okroglo 27.000 q na slabem. L. 1911 je znašal naš izvoz surovega masla 11.692 q. Povdarjati pa moramo, da dobivamo iz tujine (zadnji čas poleg Danske tudi iz Nizozemskega) samo najfinejše in torej najdražje surovo maslo. Izvažamo pa v veliki večini samo slabše vrste surovo maslo zlasti tako, ki se prekuha v maslo. Razložek v ceni je velik. Kila našega izvoženega surovega masla ima ceno od K 1.80 do 2.20. Vvoženo maslo pa plačamo do K 3.40.

Poglejmo si še sir. Izvozili smo l. 1912 do konca septembra 3184 q sira, in sicer

finega (po 206 K 100 kg) 344 q; slabšega (po 127 K 100 kg) pa 2.840 q. Številke našega izvoza so pretresljive. Finega sira s Francoskega in Nizozemskega smo uvozili do konca septembra 1912 2.555 q (l. 1911 2373 q). Boljše vrste laškega sira gorgonzola, parmazan itd. smo kupili 13.686 q povprek po 218 K; l. 1911 12.017 q. Iz Romunskega smo uvozili do konca septembra 1912 sira druge vrste 723 q; l. 1911 653 q. Trdega sira v hlebi pod 50 kg smo uvozili osobito z Laškega do konca septembra 1912 879 q, l. 1911 445 q. Hlebov nad 50 kg smo pa izključno iz Švice uvozili do konca septembra 1912 24.965 q; l. 1911 24.967 q (povprek po 200 K). Do konca septembra 1912 smo torej kupili v tujini 52.808 q; izvozili pa kakor smo že omenjali 3184 q. Do mala 10 milijonov kron izdamo tujim državam za sir oziroma za toliko smo glede na svoj izvoz na izgubi.

Ti podatki jasno kažejo, da se uvoz sira, surovega masla in celo svežega mleka silno množi, izvoz pa do mala nič. Avstrija je še po večini poljedelska država. Živinoreja je pa še tako zaostala, da ne more z mlekom in z mlečnimi izdelki preskrbeti domačega trga. Dobe se še pri nas ljudje, ki pravijo, da se mlekarstvo ne more povzdigniti, ker ni kupcev. Naj se takemu človeku naše popolnoma gotove uradno potrjene številke pomole pod nos. Država, ki ne skrbi za to, da sama pridela in izdela kar potrebujejo njeni člani za živež, je v vedni nevarnosti. Če torej kličemo kmete, dežele, državo k delu za povzdigo živinoreje in mlekarstva, ne skrbimo s tem samo za kmetov napredek, marveč tudi za varnost in moč cele države. Glede na surovo maslo in na sir nimamo Avstrijeci sploh takorekoč nobenega glasu na svetovnem trgu. Kakor smo že omenjali, je naše surovo maslo splošno tako slabe vrste, da se ne da primerjati finemu danskemu ali nizozemskemu. S sirom je ravnostaka. Ves boljši sir se naroča v tujini. Tukaj se vidi, da je marsikaj bolnega v našem mle-

karstvu. Preslabo izobraženi mlekarji, premajhne mlekarne in še marsikaj drugega pa nam pove vzroke te bolezni. Neobhodno potrebno je, da se tukaj resno zganemo. Male mlekarne s par sto litri na dan ne morejo nikamor naprej. Tukaj je treba najprej zastaviti vse moči, da uredimo velike mlekarne, ki bodo lahko skrbele za boljšo izdelavo blaga. Sirarstvo se mora temeljito preurediti. V tem oziru je treba pred vsem poduka, ki se ne da opraviti v par tednih. Da se zboljša surovo maslo, je treba uvesti resne razstave surovega masla, na katerih veččaki blago iz posameznih mlekarn preizkusijo, pokažejo njegove napake in drugič povedo, kako naj se izboljšajo. Dansko surovo maslo n. pr. ostane do dva meseca sveže, naše v ugodnem slučaju 14 dni. Resnega razumnega dela je treba, pa bomo našemu kmetijstvu ohranili tiste milijone kron, s katerimi danes podpiramo mlekarstvo in živinorejo tujih držav.

Dr. K.

Delovanje pruske centralne zadružne blagajne.

V Nemčiji so na razvoj zadružništva poleg zadružnega zakona iz leta 1889 zelo uplivale državne podpore, ki jih podeljuje država od leta 1894. V raznih zveznih državah obstoje te podpore večinoma iz posojil, ki jih imajo provincijalne zadružne blagajne brezobrestno ali za nizko obrestno mero.

Na Pruskem je pospeševanje zadružništva izročeno leta 1895 ustanovljeni centralni zadružni blagajni. Nadzorstvo in vodstvo te blagajne oskrbuje država. Lahko se reče, da je to ena izmed najznamenitejših naprav, kar jih je na tem polju. O njenih sredstvih, stroških, poslovnih odnošajih in njenem delovanju sploh se razpravlja v oktoberski številki lista „Bulletin des Institutions Economiques et Sociales“ (izdaja ga mednarodni inštitut za kmetijstvo v Rimu) in v št. 229. od 9. januarja lista „Österreichische landwirtschafts-presse“, iz katere mi naslednje povzamemo.

Njen glavni namen je povspesevanje združnega osebnega kredita. Služi vsem vrstam kreditnih zadrug. V prvi vrsti pa skrbi za kmetijsko zadružništvo, ker veliko obrtnih zadrug, posebno šulcedeličevk, ki so principijelne nasprotnice državne podpore, noče ničesar slišati o njej.

Vsled določb zakona z dne 31. julija 1895 ne more „Pruska blagajna“ dovoljevati kredita posameznim zadrugam, nego samo zjedinjenim zadrugam in zveznim blagajnam. V poslovnem letu 1911 je bila v zvezi s 46 zvezami in osrednjimi zavodi. Od teh jih je bilo 26, katerih članice so bile večinoma kmetijske zadruge in katerih število je znašalo 7555. Članov je imela okroglo 800.000. Nasprotno je znašalo število članov pri 582 zadrugah, ki so pripadale obrtnim zvezam, samo 178.000. Pričetkom leta 1911 so kmetijska centralna blagajna za Nemčijo in nekaj drugih pri rajfajzenski zvezi včlanjenih zveznih blagajn, katerim je bilo priklapljenih več tisoč zadrug, prekinile svoje odnošaje s prusko zvezo. Na drugi strani bo pa pruska blagajna v bodoče raztegnila svoje delovanje tudi na neprusko ozemlje, ker so pred kratkim stopile z njo v poslovno zvezo centralne blagajne: hesenska, badenska, elzaško-lotrinska in oldenburška.

Kakor tem, sme Pruska blagajna deželnim in vitežkim ali od dežel ustanovljenim posojilnicam dovoljevati kredit. Posli s temi zavodi pa ne pomenijo mnogo. V svrhu olajšanja njene naloge ji je dovoljeno izvrševati nekatera stranska opravila. Posebno sme izvrševati depozitno poslovanje in začasno tekoča sredstva v menični, lombardni in efektni obrat naložiti.

Skoro ves osnovni kapital je dala na razpolago država. Izpočetka je znašal 5 milijonov mark in se je polagoma zvišal na 75·8 milijonov, od česar je 800.000 mark deležev raznih zvez. Z rezervnimi zakladi znaša lastni kapital Pruske blagajne 83·3 milijonov mark. Tuje premoženje je znašalo 31. marca 1912 97·1 milijonov mark.

Kmetijskim osrednjim zadružnim blagajnam je bilo leta 1911 povprečno za 26·1 milijonov mark kredita v tekočem računu dovoljenega in za 64·8 milijonov mark meničnega kredita. Teh kreditov pa so se poslužili povprečno samo za 11·1, oziroma 22·8 milijona. Razen tega se je podelilo nekoliko lombardnih kreditov. Obrtne zveze izrabijo naravno dovoljene jim kredite v mnogo večji meri. V normalnih časih ne dobi Pruska centralna zadružna blagajna mnogo prošenj za kredite od kmetijskih posojilnic, ker so se te v zadnjih 10.—15. letih tako močno razvile, da večinoma lahko iz naložb svojih vlagateljev zadoste prošnjam posojilojema'cev.

Značilno je postopanje po katerem se odmerijo centralnim blagajnam najvišji krediti. Za osnovo se vzame vsled omejene ali nemejene zaveze zadrug in njenih članov dana varnost. Na ta način se prilagodi dovoljevanje kredita bistvu zadrug, med tem ko so poprej navadne banke z vsemi posojiljemalci jednako postopale in so dovoljeni kredit bistveno samo po deležih in rezervah izračunale.

Tudi pri obrestih se Pruska centralna blagajna ozira na posebne potrebe in razmere onih krogov, ki so izročeni njenemu pospeševanju, s tem da nastavi kolikor mogoče nizko in stalno obrestno mero. Prednost imajo pri tem one blagajne, ki se zavežejo, da bodo celo svoje denarno in kreditno poslovanje potom nje oskrbovale. Iz navedenih števil je razvidno, da so njeni pogoji mnogo boljši kakor pa na splošnem denarnem trgu. Pri tem se pa ne more trditi, da Pruska centralna zadružna blagajna deli darove poljedelcem in obrtnikom na račun davkoplačevalcev. Upoštevajoč rezervne zaklade znaša povprečno dobljeni dobiček več kakor 3% akcijskega kapitala, tako da se slednji ne samo popolnoma vzdržuje, nego se tudi primerno obrestuje. Uspeh zavoda se opira v prvi vrsti na svojo organizacijo.

Rezervni zaklad konsumnih društev in njega nasprotniki.

O pomenu in važnosti rezervnega zaklada je objavila „Naša Moč“ iz krogov konsumnih društev naslednji članek:

Večkrat se sliši od nestrpnih članov te ali one zadruga: „Čemu rezervni zaklad? Sedaj naj se razdeli ves čisti dobiček med člane ali pa blago ceneje prodaja.“ Ako takemu odgovoriš: Rezervni zaklad je skupna last članov in ima od njega korist celo društvo in ga bodo imeli tudi tvoji nasledniki, drugi novi člani in tvoji otroci, ti odgovori: „Kaj meni mari drugi, jaz ne bom skrbel za druge, moji otroci pa bodo v konsumu ali pa ne“ itd. Zato se mi zdi potrebno vnovič pojasniti velikanski pomen rezervnega zaklada za konsumno zadrugo.

1. Rezervni zaklad je velikega pomena za člane kot varnostni fond v obrambo deležev. Pri kupčiji je vedna sprememba v ceni, enkrat cena nenadoma poskoči, pa čez nekaj časa zopet pade. Razlika med tem dviganjem in padcem cen, oziroma obratno je dobiček ali zguba. Pameten trgovec skuša tedaj, ko je nizka cena, nakupiti čim več blaga, ko je pa cena visoka, se drži rezervirano in kupuje le za potrebo. Včasih se pa zgodi, da preje stalno visoka cena nenadoma pade in kljub vsi previdnosti trgovca nastane zguba. Taki procesi se dogajajo tudi v konsumnih zadrugah; take in podobne nezgode n. pr. če bi se pokvarilo veliko blaga, če bi člani odnesli, to je, ne plačali dolga, če bi kak nepošten prodajalec pokradel itd., lahko povzročijo tudi, da bi kako leto ne bilo dobička, ampak zguba. V takem slučaju bi se morali deloma ali popolnoma odpisati deleži članov v pokritje zgube. Če ima pa zadruga močen rezervni zaklad, bi ostali v takem slučaju deleži nedotaknjeni, ker služi predvsem rezervni zaklad za pokritje takih zgub.

2. Trgovec brez kapitala je kakor riba brez vode. Nekaj časa životari, ker mu dajo

večji trgovci mal kredit, računajoč na velik dobiček, in na to, da vsaj prvo leto ne bo zaprl svoje trgovine, misleč si, o pravem času ga bom že zagrabil. Ko pade čezenj kak upnik, tudi drugi, ko to zvedo, nočejo ostati med onimi, „ki se pod nosom obrišejo,“ tako ima tak revež na enkrat nad seboj polno eksekucij, boben zapoje in konec je njegove slave. Nasprotno je pa s trgovcem, ki ima na razpolago primeren kapital. Večji trgovci in agentje ter zastopniki raznih tovarnen se med seboj kosajo, kdo bo imel takega trgovca za odjemalca, in trgovec zna izkoristiti to tekmo ter kupuje vedno pod najugodnejšimi pogoji in ceneje kot drugi trgovci, ker tovarna ve, da pri takem trgovcu se ni bati zgube. Vse to velja tudi ravnotako in še v večji meri o konsumu, ker se ne sme prezreti, da so mu vsi trgovci nasprotni in bi se ž njim ne podajali v nikako zvezo, ako bi se bali zgube ali pa bi ga le kolikor mogoče izkoriščali. Zato je pa večji rezervni zaklad, pred katerim imajo respekt celo nasprotniki.

3. Namen konsumnega društva je, da daje članom poleg dobrega tudi ceneno blago. Ako bi zadruga takoj od začetka si vzela ta namen preveč k sreči, bi koncem leta ne bilo nič dobička in samo od slučaja do slučaja bi bilo odvisno, kedaj bi zapel boben in konec koncev bi bil, da bi odbor, ki bi bil tedaj slučajno na krmilu, moral igrati žalostno vlogo faliranega trgovca in moral preslišati očitke goljufije itd. Zato je dolžnost odbora, združiti dobro in koristno ter skrbeti za eno kakor za drugo. Ako bi konsum v štadiju, ko še nima dovolj rezervnega zaklada, blago oddajal pod ceno, bi na eni strani izzval proti sebi bojkot trgovcev, katerega bi pa na drugi strani vsled revščine in pomanjkanja bojnega zaklada ne mogel prenesti. Drugače pa bo, ko bo konsum kakor dobro oborožena država razpolagal s polno bojno blagajno. Tedaj bi bil vsak bojkot od strani trgovcev nemogoč, kajti vsak trgovec prodaja zato, da dela dobiček, od katerega živi in množi svoje zasebno

premoženje. Konsumi imajo pa pred očmi le dobrobit svojih članov, in v slučaju, da se pokrивajo upravni stroški z obrestmi rezervnega zaklada, sploh ne potrebuje nikakega dobička. To je ideal konsuma, do katerega se noben trgovec nikakor povspeti ne more, ker nasprotuje njegovemu bistvu. Ako se upošteva 5% obrestna mera in pa da so znašali upravni stroški našega „Prvega ljubljanskega konsumnega društva“ lansko leto okroglo 10 tisoč kron, bi moral znašati rezervni zaklad, ki bi hotel pokriti te upravne stroške in omogočiti prodajo brez dobička — 200 tisoč kron. Ako bi pa zadruga prodajala samo z 2% dobičkom bi zadostoval tudi rezervni zaklad v znesku 100 tisoč kron.

Zavedni, dobro misleči člani bodo s tem izprevideli, kakšnega velikanskega pomena je za konsumno zadrugo, ki ne gleda le nazaj, ampak tudi naprej, močan rezervni zaklad.

Veselo je videti delavca, starega člana konsuma, ko stopa v zadržne prostore kot k svojemu ognjišču, domač, prijazen, zadovoljen, ne sliši se ga zlepa godrnjati nad vsako stvarjo, ker ve, da popolnega ni nič na svetu in da za vse še Bog prav ne stori. Doživel je v društvu že razne boje, in je zadovoljen, da je za viharjem prišla spomlad razvoja in napredka. Čuti se v svojem, ve, da so tudi njegovi žulji strjeni v tej celoti.

Nasprotno pa je kaj žalostno poslušati odboru, ki se trudi za dobro stvar, nikdar nevšečno sitnost gotovih ljudi, ki ne razumejo tega skupnega ideala in imajo za vsako stvar pripravljeno le kritiko in zabavljice.

Pa hvala Bogu, da so taki sitneži le bele vrane in da se njihovo kvakanje v splošni zadovoljnosti kmalu porazgubi.

Francoska živinoreja.

Francozi so že izdavnica spoznali, kako važna je živinoreja za povzdigo kmetijstva. Ni še dolgo, ko so živino morali uvažati, ker

je niso dovolj zredili za svoje potrebe. Zdaj prihaja samo še nekoliko holandskih in danskih prašičev v francosko državo. Glede na govejo živino so pa postali že tako močni, da jo sami izvažajo. Dosegli so to s tem, da so podpirali živinorejo, zlasti živinorejsko združništvo in s carino, s katero so zaprli tuji konkurenci svoje meje. Če bogati Francozi v ohranitev svoje živinoreje vzdržujejo carino, je potem več kot neumno zahtevati od Avstrije, naj meje za tujo živino na stežaj odpre. Mimogrede naj omenjamo, da se ameriški živinorejci silno pritožujejo, ker so vso prodajo klavne živine vzele v roko velike kapitalistične družbe, ki cene diktirajo, kakor se jim ljubi, in ki vkljub temu, da poljedelec razmerno po ceni prodaja svojo živino, žanjejo velike dobičke na škodo mestnih konsumentov, ki se obenem pritožujejo, da je meso predrago. To omenjamo iz dveh razlogov. Prvič zato, da pokažemo, kako nespametno bi bilo, ko bi se preskrbovanje mesa prepustilo pri nas tujim državam, in bi upitje po uvažanju zmrznenega mesa imelo kaj uspehov. V tem slučaju bi se cene mesu v kratkem času mnogo bolj zvišale, nego so sedaj. Prišli bi v odvisnost od brezsrčnih tujih, zlasti ameriških kapitalistov, obenem bi pa uničili domačo živinorejo in ž njo obubožali ogromno število kmečkega ljudstva. Drugič pa kaže omenjeno dejstvo v Ameriki, da drage cene mesa izvirajo zlasti od tod, ker nista zvezana živinorejec in konsument neposredno, marveč ker posreduje to zvezo tudi pri nas cela vrsta špekulantskih prekupcev in bogatinov. Število francoske živine po zadnjem štetju l. 1910 je to-le:

konj	3,197.720	ovce	17,110.760
mul	192.740	prašičev	6,900.230
oslov	360.710	koz	1,417.710
goved	14,532.030		43,711.900

Napredovalo je zlasti število konj, nazadovalo precej znatno število ovac. Zboljšanje živinoreje se pa še ne kaže toliko v številkah kakor v znatno zboljšani kakovosti. Silno se kaže v tem uspeh umnega dela glede na go-

vedi. Z razumnim, znanstvenemu preiskovanju primernim delom se je doseglo, da so govedi veliko lepšega života, da dajo veliko več mesa in da imajo krave razmerno veliko več mleka. Za mleko rabi zlasti flamsko, normansko in bretonsko pleme. Garonsko pleme in sploh plemena južno-zapadne Francije so zlasti za delo posebno sposobna. Tam redno delajo tudi s kravami. Zboljšanje glede na meso se kaže v nastopnih številkah. L. 1892 je dal 8letni vol povprek po 225 kg mesa, l. 1898 je dal vol star 5 let in 10 mesecev povprek po 310 kg, l. 1909 pa 4 leta in 6 mesecev stari vol po 365 kg mesa. Podobno se da dokazati zboljšanje tudi pri ovcah. L. 1862 je povprek dala 3letna ovca 18 kg mesa, l. 1909 pa 26 mesečna 21 kg. Prašiči, ki se hranijo predvsem s krompirjem in z mlekarskimi odpadki, so tudi zelo napredovali glede na kakovost. 14 mesečni prašič l. 1862 je povprek dal mesarju 88 kg, l. 1909 pa 10 mesečni povprek po 100 kg. Na 100 ha je na Francoskem 45 glav živine, na Nemškem 56 na Holandskem 70 in na Danskem 103. Iz tega se vidi, da ima francoska živinoreja še dovolj prostora za nadaljni napredek.

Dr. J. E. Krek.

Zanimiv način za pospeševanje združništva na Laškem.

Laški zakon z dne 29. marca 1906 nalaga v 24. členu poljedelskemu ministru, naj vsako leto v Siciliji razpiše po dvakrat darila, ki naj se razdele med zadruga, katere se izkažeje z uspešnim in vestnim delovanjem. En razpis naj velja za poljedelske zadruga, ki imajo vsaj 10.000 lir svojega lastnega kapitala, drugi pa za kmečke posojilnice z neomejeno zavezo. Zadnji razpis je bil dne 8. novembra 1911. Darila so se razdelila nedavno. Za prvo vrsto, namreč za kmetijske zadruga, je dobila kmetijska zadruga v Adernu v katanski provinci edina darilo 2.000 lir. Pečala se je zlasti s tem, da je pomagala svojim članom pri na-

kupu živine, da je dajala posojila na kmetijske pridelke in da je večja posestva nakupovala in jih pod ugodnimi pogoji prodajala svojim članom. Iz druge vrste, namreč izmed posojilnic, so dobile 3 po tisoč lir. Med njimi se je posojilnica v St. Cipirelo v Palermi tudi pečala s tem, da je pod ugodnimi pogoji razdeljevala nakupljena večja posestva med svoje člane. Sedem posojilnic je pa dobilo daril po 500 lir. Za začetek združnega življenja in zato, da dobe odborniki pa tudi člani večje veselje in več navdušenja, je ta pot gotovo pravilna. Lepše je dobiti od države darilo nego podporo, ker na vse zadnje je vsaka podpora zvezana s prošnjo, ki je kolikor toliko poniževalna. Obenem se glede na podpore vmešavajo tudi politični oziri in zato n. pr. v Avstriji Poljaki, Nemci in Čehi poberejo sorazmerno večino državnih podpor. Pri darilih pa odločuje notranja vrednost zadruga. Nato ni misliti v Avstriji, da bi se za celo državo vpeljala darila za zadruga. Mogoče pa je in želeli bi bilo, da bi posamezne dežele, katerim bi v ta namen tudi država prispevala, posnemale Lahe v tem oziru.

Zanimiv je tudi razpis laške vlade dne 12. in 19. avgusta 1912. Prvi razpis določa 100.000 lir, ki naj se razdele kot darila ribarskim društvom in zadrugam, ki skrbe uspešno za to, da se po javnih in zasebnih vodah ribe s primernim gojenjem razmnože. Tudi v tem oziru bi se naša država lahko marsikaj naučila od Lahov.

Kmetijske zavarovalnice na Francoskem.

Število lokalnih zavarovalnic za živino je koncem leta 1911 znašalo 8869, članov je bilo 473.747, zavarovana živina je bila pa vredna 605,251.815 F. Zadnji izkaz se nanaša na stanje od 30. septembra 1910. V 15 mesecih, ki so pretekli od tega časa, se je pomnožilo število zavarovalnic za 441, število pozavarovalnic za 7, število članov za 35.531,

vrednost zavarovane živine za 72,443.825 F. To pomenja, da se je ta, posebno za male in srednje kmete tako koristna organizacija, znatno razširila.

Razširjenje medsebojnega zavarovanja je precej neenakomerno. V 11. departementu obstoji več kakor 200 zavarovalnic, v enem celo več kakor 1000, v 17 med 100 in 200; v 25 departementih znaša vrednost zavarovane živine nad 20 milijonov F; nekateri kraji imajo pa še malo teh zavarovalnic.

Kredit, ki se je stavil v proračun za podpiranje vseh zavarovalnic, ki odgovarjajo zakonitim predpisom, je znašal leta 1911 1,200.000 F. Od tega časa se je zvišal na 1,575.000 F. Izplačalo se je v tem času 1,162.750 F, od česar odpade na zavarovalnice za živino 907.700 F.

Vrsta podpor je dvojna. Zavarovalnice dobe ob ustanovitvi z ozirom na število svojih članov prispevek za pokritje ustanovnih stroškov od 300—600 F in nadaljne prispevke v slučaju izrednih zgub za ojačanje rezervnega zaklada. Zadnja vrsta podpiranja se je pokazala kot neprimerna, da naravnost škodljiva. Vrsta slabo prosperujočih zavarovalnic je stalno navezana na te podpore, med tem ko take z dobrim uspehom nimajo od državnega denarja nobene koristi. V resnici je prejelo od omejenega kredita v znesku 907.700 F 848 blagajn ustanovnih prispevkov za 245.100 F, med tem ko se je 1351 že dalj časa poslujočim blagajnam podelilo skupno za 662.600 F izrednih podpor. Vzrok teh dobrih odnošajev tiči predvsem v tem, da je pozavarovanje premalo razširjeno. Leta 1911 obstoječih 65 pozavarovalnic je imelo samo 3.413 zavarovalnic, torej ne več kakor eno tretjino, med tem ko je bila živina pozavarovana samo za 172 milijonov F, torej manj od tretjine skupne zavarovalnine za živino.

Da bi se odnošaji temeljito izboljšali in pozavarovanje pospeševalo, sklenilo je poljedelsko ministrstvo, vpeljati strožjo kontrolo pri poslovanju in v bodoče razven podeljevanja podpor v pokritje ustanovnih stroškov

podpirati samo one zavarovalnice, ki so tudi zavarovane. To se je že prej nameravalo, vendar se le temu ni moglo odločiti, ker do sedaj v mnogih krajih zavarovalnice niso imele prilike se zavarovati. Da se je to sklenilo, je glavni vzrok, ker je Narodna Zveza (Federation Nationale), ki jo vlada zelo podpira in ki obstoji iz sindikatov, zadrug, posojilnic in zavarovalnic, ustanovila pred nekoliko meseci nadzavarovalnico, katere en oddelek ima služiti zavarovanju živinskih zavarovalnic. Temu odseku je pristopilo takoj v začetku 20 nadzavarovalnih zvez z zavarovalno vsoto za živino okroglo 60 milijonov F. Namen centralne blagajne je predvsem zavarovanje v tretji stopnji, vendar ima tudi posebno nalogo ustanavljati zveze za zavarovanje v drugi stopnji in jih sprejeti v članstvo. Čeprav že obstoje nekatere blagajne, ki opravljajo zavarovanje v tretji stopnji, je vendar upati, da bode to združenje vsled moralne podpore od strani Zveze (Federation) in vsled državne pomoči, ki se obeta, dovedlo v kratkem času do mnogo bolj intenzivnega delovanja.

Od ostalih medsebojnih zavarovalnic, ki zavarujejo proti kmetijskim škodam in ki so vsled tega, ker dobivajo državne podpore, pod nadzorstvom poljedelskega ministrstva, so samo one proti državnim škodam znamenite. Število zavarovalnic proti toči se je pomnožilo za dve in znaša sedaj 27, tudi zavarovalna svota se je nekoliko pomnožila, skupno število članov je pa padlo. Od malih zavarovalnic zoper nezgode, ki se ne morejo prav razviti, se je v enem departementu nekaj novih ustanovilo, vendar splošno v primeri z velikimi zavarovalnimi družbami niso posebnega pomena.

Nasprotno pa kažejo kmečke zavarovalnice proti ognju velik napredek. Njihovo število in število članov kajpada ni tako veliko, kakor živinskih zavarovalnic, toda prospevajo boljše, njihov finančni položaj je ugodnejši in zavarovani kapital višji. Napredek, ki so ga dosegle v 15 mesecih (do 31. decembra 1911) je razviden iz naslednjih števil:

	1910	1911
Število krajevnih zavarovalnic	9.187	2.662
Število pozavarovalnic	26	28
Resničnih članov	56 110	68.900
Predznanovanih	36.845	43.840
Zavarovana glavnica	508 milj F	693 milj. F
Predznanovani zavarovalni kapital	596 " " 591 " "	

Zavarovana glavnica znaša že sedaj skoro 700 milijonov F in vedno bolj se priglašajo člani, ki so še pri drugih družbah vezani, tako da se bo glavnica v doglednem času podvojila. Iz tega je razvidno kako je na glasu ta način zavarovanja in kake prednosti nudi poljedelcem nasproti zavarovanju pri velikih družbah.

Podpor so prejele te zavarov. 225.050 F. Ta znesek pa obstoji skoro samo iz prispevkov za ustanovne stroške in sicer 416 zavarovalnicam. Podpor vsled izrednih škod je prejelo samo 18 zavarovalnic (skupaj 25.000 F). Medtem ko je dobilo 15% zavarovalnic za živino te prispevke, se je to pri požarnih zavarovalnicah zgodilo samo pri 1%. Tu je pozavarovanje mnogo bolje organizirano (je pa tudi brez dvoma lažje izvedljivo). Da jih je vkljub temu precejšnje število, ki niso pozavarovane, je vzrok ta, ker starejše zavarovalnice z močnimi denarnimi zavodi nimajo posebnega interesa na pozavarovanju. To izvira tudi iz tega, ker je pozavarovano čez 80% zavarovalnic, toda samo okrog 65% skupne zavarovane glavnice. Sedaj obstoje že blagajne, ki se bavijo z zavarovanjem v tretji stopnji. Kontrolna blagajna (Caisse Central), ki jo je ustanovila Unija sindikatov združuje večji del pozavarovalnih blagajn (15 deželnih zavarovalnic z 2372 krajevnimi blagajnami in z zavarovano glavnico 406 milijonov F.

Dne 22. septembra l. 1912 je bil izdan dekret, ki določa delokrog sedaj pomnoženim nadzornim organom, ki izvršujejo nadzorstvo nad zavarovalnicami. Ti imajo nalogo: ustanavljati zavarovalnice, preskrbeti priklopitev k pozavarovalnim zvezam, paziti na poslovanje podpiranih družb in gledati, da se izpolnjujejo zakoni, slednjič ministrstvu poročati in mu v vseh dvomljivih slučajih svetovati.

Zadružni pregled.

Nove zadruge. Tekom meseca decembra 1912 so bile v zadružni register vpisane sledeče nove jugoslovanske zadruge:

Na Štajerskem:

Slovenji Gradec, (okrož. sod. Celje), Obrtna kreditna zadruga v Slovenjem Gradu, r. z. z. n. z.

V Dalmaciji:

Dugopolje, (okrož. sod. Split), Hrvatska pučka blagajna, r. z. z. n. j.

Podgora, (okrož. sod. Split), Zadruga za štednjo i zajmove, u. n. n. j.

Sv. Nedjelja na Hvaru, (okrož. sod. Split) Hrvatska zadruga za štednjo i zajmove, u. n. n. j.

Blato, (okrož. sod. Dubrovnik), Potrošno-obrtno-pučka zadruga, u. z. n. o. j. u Blatu.

Izbrisane iz zadružnega registra so bile tekom meseca decembra 1912 sledeče zadruge:

Vipava, (dež. sod. Ljubljana), Vinarska zadruga v Vipavi, r. z. z. o. z. v likvidaciji, vsled izvršene likvidacije in opusta obrata.

Landol, (dež. sod. Ljubljana), Mlekarska in sirarska zadruga v Landolu, r. z. z. o. z. v likvidaciji, vsled izvršene likvidacije in opusta obrata.

Trzin, (dež. sod. Ljubljana), Živinorejska zadruga v Trzinu, r. z. z. o. p. v likvidaciji, po izvršeni likvidaciji in opustu obrata.

Pučišće, (okrož. sod. Split), Seoska blagajna za štednjo i zajmove, r. z. n. n. j. usljed prestanka poslovanja i dokončane likvidacije.

Preko, (dež. sod. Zadar), Potrošno-obrtna zadruga u likvidaciji, u. n. o. j. usljed razpusta zadruge i dovršene likvidacije.

Ždrelac, (dež. sod. Zadar), Uljarska zadruga, u. n. o. j. u likvidaciji, usljed razpusta zadruge i dovršene likvidacije.

Živogošće, (okrož. sod. Split), Uljarska zadruga, u. n. o. j. usljed neposlovanja.

Tretji zadružni shod na Laškem. Dne 20. do 22. septembra 1912 je bil v Rimu tretji zadružni shod, kateri je obravnaval razna važna zadružna vprašanja. Zanimiv se nam zdi zlasti sklep tega zadružnega shoda na podlagi poročila Mevcio Runio, ki zahteva od države te-le reči: zemljišča, ki so v lasti države, pokrajin, občin, dobrodelnih zavodov se smejo dati v najem kmečkim zadrugam, ki imajo dovolj jamstva. Imenovana zemljišča se morejo dati zadrugam tudi v dedni najem. Take zadruge naj uživajo posebno dalekosežno oproščenje od davka in pristojbin. Pri nas

država s svojimi posestvi dela tako, kakor bi sploh ne bilo nikjer nobene kmetijske zadruge. Glede na najem in glede na trgovino pozna samo velike kapitaliste. Moči zadružnega ljudstva neče upoštevati.

Konsumno društvo „Unione Cooperativa“ v Milanu. Na Laškem je konsumna organizacija, zlasti na severu, zelo lepo razvita tudi med kmeti. Od tam se je misel za kmečko konsumno združenstvo razširilo celo v južnotirolsko pokrajino, kjer ima skoro vsaka fara poleg svoje posojilnice tudi konsumno društvo. Vseh skupaj se konsumnih društev na Laškem šteje 1764, ki imajo okrog 400.000 članov. Največje konsumno društvo je pa zadružna zveza (Unione Cooperativa) v Milanu, o kateri je vredno, da povemo par besedi. Članov ima 14.582 koncem leta 1911, prometa v tem letu 11 milijonov lir (1 lira je par vinarjev manj vredna nego krona). Posebno to se nam zdi vredno omeniti o ti zvezi, da se peča z najraznovrstnejšimi stvarmi v korist svojih članov. V njenih prodajalnicah se dobi pač vse, kar člani, ki so v ogromni večini delavci, potrebujejo. Poleg teh prodajalnic ima pa to konsumno društvo tudi veliko ljudsko prenočevališče, kjer dobe delavci poceni čedno preskrbo za čez noč. Dalje ima to društvo precej dobro urejen hotel in sedaj se peča s tem, da v obližju milanskega mesta za svoje člane zida hišice z vrtovi in tudi hiše, v katerih bi delavci dobili samo stanovanje proti najemščini, pa tudi v tem slučaju tako, da je za vsako stranko določen kos vrta.

Konsumna društva in mala trgovina. Mali trgovci se silno hudujejo nad konsumnimi društvi in večkrat se sliši očitanje, da hočejo delavci s konsumnimi društvi uničiti vse trgovce. Pri tem se sklienjejo na to, kako se malemu trgovcu slabo godi. To tudi mi priznavamo; toda največja neresnica, ki se jo kdo more znebiti, je ta, če kdo neugodne razmere male trgovine podtika konsumnim društvom. Kaj pa je vzrok propada male trgovine? Tukaj je treba jasne besede. Najprej je v mali trgovini prevelika konkurenca. Mnogo takih oseb, ki nikakor niso sposobne za trgovski stan, išče v mali trgovini skromnega zaslužka. Mala trgovina nima zadostnega kapitala. Taki mali trgovci so navezani na kredit, in sicer morajo iskati kredita pri velikih trgovcih, od katerih prejemaajo blago, obenem pa morajo dajati blago na upanje zato, da ne izgube kupcev. Gospodarsko je torej na vsak način zadružno trgovanje mnogo pametnejše od zasebnega. Povdarjati pa moramo, da se konsumna

društva splošno le počasi razširjajo in da pravzaprav niti toliko ne morejo konsumna društva sedaj doseči, da ne bi brez potrebe vedno novi ljudje silili v mali trgovski stan in na novo ne odvarjali prav nepotrebnih prodajalnic. Da bi pa konsumna društva solidno obstoječe trgovine uničevale, za to nimamo prav nobenega vzgleda.

Konsumna društva na Angleškem. Leta 1911 je bilo na Angleškem 1407 konsumnih društev, ki so imela 2,604.091 članov in malo manj nego 2000 milijonov kron prometa. Ta konsumna društva imajo dve veliki nakupovalni družbi, kateri na najmodernejši trgovski način skrbe za to, da dobivajo konsumna društva blago čim najbolj po ceni. Promet pri teh dveh družbah je znašal leta 1911 800 milijonov kron. Konsumna društva in ž njimi obe veliki nakupovalni družbi ustanavljajo tudi razna društva in zadruge, v katerih se fabricira blago, ki se potrebuje v konsumnih društvih. Tako imajo n. pr. važno nalogo v tem oziru pekarijske zadruge, kjer se peče kruh predvsem za konsumna društva. Ravno tako mlinarske zadruge, kjer se v velikih mlinih melje moka članom konsumnih zadrug. Tudi velike mesarske zadruge delujejo v tem oziru. Celo za blago za obleko in za obutev, za volnate in bombaževe izdelke in za usnje imajo angleške konsumne zadruge svoje produktivne zadruge. Te produktivne zadruge imajo kapitala krog 40 milijonov kron. V njih je zaposlenih 9028 oseb. Pri imenovanih velikih nakupovalnih družbah je 26.852 oseb pri delu. Pri konsumnih društvih jih je pa 90.347; vseh skupaj je torej 126.037 oseb, ki jim daje kruh večinoma delavska združna organizacija.

Družba za vnočevanje živine. Vlada je dala c. kr. kmetijski družbi nižjeavstrijski na Dunaju, Splošni zvezi avstrijskih kmetijskih zadrug na Dunaju, deželnemu kulturnemu svetu nižjeavstrijskemu, gališki živinski vnovčevalnici v Lvovu, bukovinski živinski vnovčevalnici v Černovicah in Splošni depozitni banki na Dunaju dovoljenje, da ustanove akcijsko družbo pod tvrdko „Splošna avstrijska družba za vnovčevanje živine“ s sedežem na Dunaju in je potrdila njena pravila.

Gospodarske drobtine.

Živinorejski in mlekarški tečaj priredi ravnateljstvo kmetijske šole na Grmu v sredo in četrtek, dne 26. in 27. februarja t. l. Namen tečaja je izboljšanje kravje reje v zvezi z mlekarstvom. Na sporedu so naslednja predavanja. V sredo,

dné 26. februarja. Od 2. do 4. popoldne: Vrednost kravje reje. Odbiranje molznih krav. Raba krav za pleme. Krmljenje krav. Strežba molznim kravam. Molža. Stroški kravje reje. V četrtek, dné 27. februarja. Od 9. do 11. dopoldne: Prodaja mleka. Ravnanje z mlekom. Lastnosti mleka. Napake in pomanjkljivosti mleka. Mlečna posoda. Popoldne od 2. do 4.: Prodaja smetane in presnega masla. Oddajanje in razpošiljanje presnega masla. Gospodarski pomen mlekarških zadrug. Pouk se pojasnjuje s praktičnim razkazovanjem. Tečaj je namenjen našim gospodarjem in gospodinjam. Želi se, da se ga mnogoštevilno udeleže tudi naše gospodinje in kmetska dekleta. Kdor se želi udeležiti, naj se priglasí po dopisnici. Oddaljenim in revnim udeležencem s Kranjskega plača ravnateljstvo stroške za pot do Novega mesta in podporo 2 K na dan za prehrano. Podpora se dovoli le onim, ki za njo po dopisnici pravočasno prosijo. Priglasila in prošnje za podporo je treba nemudoma poslati ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu (pošta Kandija).

Sadjarski tečaj na Grmu priredi ravnateljstvo kmetijske šole v ponedeljek in torek, dné 24. in 25. februarja t. l. Namen tečaja je povzdiga domačega sadjarstva. Na sporedu so naslednja predavanja: V ponedeljek, dné 23. februarja. Od 2. do 4. popoldne: Razčrtavanje sadnih nasadov. Naprava drevesnih jam. Obrezovanje dreves pred saditvijo. Pravilna saditev dreves. Od 4. do 5. popoldne: Praktične vaje v šolskem sadovnjaku. V torek, dné 25. februarja. Od 8. do 10. dopoldne: Oskrbovanje mladega in starejšega drevja. Obrezovanje. Pomlajevanje in precepljanje. Od 10. do 12.: Praktične vaje v sadovnjaku. Od 2. do 4. popoldne: Najvažnejše o gojitvi in oskrbovanju pritličnega drevja. Od 4. do 5. popoldne: Praktične vaje v šolskih nasadih. Tečaj je namenjen gospodarjem in kmetskim mladeničem. Kdor se hoče tečaja udeležiti, naj se priglasí po dopisnici. Oddaljenim in revnim udeležencem s Kranjskega plača ravnateljstvo stroške za pot do Novega mesta in podporo 2 K na dan za prehrano. Podpora se dovoli le onim, ki za njo pravočasno po dopisnici prosijo. Priglasila in prošnje za podporo je treba nemudoma poslati ravnateljstvu kmetijske šole.

Kletarski tečaj v Semiču. Kmetijska šola na Grmu priredi v ponedeljek dne 3. in v torek dne 4. marca v Semiču dvodnevni kletarski tečaj. Predavalo se bo o sestavi vina in njenem vplivu na dobroto vina. O umnem kletarstvu, pretakanju, čiščenju in filtriranju vina. O ravnanju z vinsko posodo. O boleznih vina in zdravljenju po-

kvarjenega vina. Pouk bode teoretičen, kakor tudi v zvezi s praktičnimi vajami v kleti.

Kdor se želi tečaja udeležiti, naj se prikladi po dopisnici do 20. februarja t. l. pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu (pošta Kandija). Pristop h praktičnim demonstracijam se bode dovolil le omejenemu številu udeležencev.

Razdelitev dohodkov v Avstriji. Finančno ministrstvo je objavilo uspehe priredbe osebne dohodarine v letu 1910, ki so jako interesantni. Od 28,321.088 prebivalcev, ki jih je štela tostranska državna polovica koncem l. 1910, je bilo 1,304.755 podvrženih osebni dohodnini t. j. 4,62%, torej je toliko oseb imelo več nego 1.200 K dohodkov. Od teh davkoplavevalcev je imelo dohodkov:

od K	1.200	do K	2.000	—	725.441	oseb
" "	2.000	" "	4.000	—	376.546	" "
" "	4.000	" "	6.000	—	100.831	" "
" "	6.000	" "	10.000	—	59.028	" "
" "	10.000	" "	15.000	—	20.199	" "
" "	15.000	" "	20.000	—	8.258	" "
" "	20.000	" "	40.000	—	9.604	" "
" "	40.000	" "	60.000	—	2.539	" "
" "	60.000	" "	80.000	—	1.099	" "
" "	80.000	" "	100.000	—	591	" "
" "	100.000	" "	200.000	—	985	" "
" "	200.000	" "	300.000	—	226	" "
" "	300.000	" "	400.000	—	98	" "
" "	400.000	" "	500.000	—	57	" "
" "	500.000	" "	600.000	—	24	" "
" "	600.000	" "	700.000	—	19	" "
" "	700.000	" "	800.000	—	13	" "
" "	800.000	" "	900.000	—	12	" "
" "	900.000	" "	1.000.000	—	12	" "
" "	1.000.000	" "	1.500.000	—	18	" "
" "	1.400.000	" "	2.000.000	—	9	" "
" "	2.000.000	" "	3.000.000	—	3	" "
" "	3.000.000	" "	4.000.000	—	3	" "
" "	4.000.000	" "	5.000.000	—	3	" "
" "	25.680.000	" "	—	—	1	" "

Bilo je torej v celi Avstriji 37 oseb, ki so imeli čez 1 milijon kron letnega dohodka in 1483 oseb z letnimi dohodki čez 100.000 K. Potemtakem se sme pri nas k „zgornjim desetisočim“ šteti vsakdo, ki ima več nego 30.000 K letnih dohodkov.

Agrarne operacije v Avstriji. Vsega skupaj so v Avstriji do konca leta 1911 zložili, delili in regulirali 497.489 hektarov zemlje. Operacije se raztegajo na Nižjo Avstrijo, Saleburško, Koroško, Kranjsko, Moravsko, Šlezijo, Galicijo, Tirolsko, Štajersko in Zgornjo Avstrijo.

Lesna trgovina. Najvažnejša postavka naše trgovske bilance je lesna trgovina. V prvi polovici l. 1912 je znašal izvoz lesa iz avstro-ogrške monarhije 2,060.700 ton v vrednosti 135,397.000 kron. Uvozilo pa se je v tem času iz tujine le 231.200 ton lesa v vrednosti 10,832.000 kron. Cena lesu stalno raste, posebno lesu od dreves, ki potrebujejo mnogo časa, da so zrela za posekanje. Gozd je dandanes najboljši predpogoj za eksistenco kmetovalca. Zato pa je treba gozdom obračati več pozornosti in jih bolj oskrbovati. Gozdi pokrivajo v Avstriji skoro 10 milijonov hektarov ali 34,56% vse rabljive površine in pomenjajo torej zaklad neizmerne vrednosti, ki ga je treba skrbno čuvati.

Vinarski in kletarki tečaj na Grmu. Kranjska kmetijska šola na Grmu priredi 10. in 11. marca t. l. vinarski tečaj, od 12. do 14. marca t. l. pa kletarski tečaj. Vspored tečaja bo sledeči: V ponedeljek, dne 10. marca popoldne od 2.—4. ure: Cepljenje trt. Siljenje trt v silnicah, gorkih lelah in drugih prostorih. Ravnanje s cepljenkami v trtnici. Saditev novih vinogradov. Od 4.—6. ure: Razkazovanje silnice in cepilnih strojev. Vaje v cepljenju. V torek, dne 11. marca dopoldne od 8.—10. ure: Obrezovanje trt. Ravnanje z mladimi trtami v vinogradu. Pomladanska dela v vinogradu. Gnojenje trt, osobito z umetnimi gnojili. Popoldne od 2.—5. ure: Praktične vaje v obrezovanju trt v šolskem vinogradu v Ceroveih.

V sredo, dne 12. marca od 8. do 10. dopoldne: Ravnanje z vinom. Vpliv trgatve in kipenja na kakovost vina. Od 10.—12. ure: Preiskava vina. Popoldne od 2.—4. ure: Ravnanje z zdravo in pokvarjeno vinsko posodo. Ovinjenje sodov. Poraba in vrednost žvepla v kletarstvu. Od 4.—6. ure: Praktično razkazovanje v vinski in kipelni kleti. V četrtek, dne 13. marca od 8.—10. ure: Pretakanje vina, čiščenje vina z raznimi čistili. Od 10.—12. ure. Praktične demonstracije v vinski kleti. Popoldne od 2.—4. ure filtriranje vina. Od 4.—6. ure: Praktične demonstracije v vinski kleti. V petek, dne 14. marca od 8.—10.: Napake vina. Od 10.—12. ure: Vaje v vinski kleti. Popoldne od 2.—4. ure: Bolezni vina.

Ker je udeležba osobito pri kletarskem tečaju omejena, je dovoljen pristop le tistim, katere ravnateljstvo izredno sprejme. Priglasila (po dopisnici) se sprejemajo do 28. februarja pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu (pošta Kandija pri Novem mestu). Oddaljenim in revnim kranjskim vinogradnikom povrne ravnateljstvo potne stroške do Novega mesta in tudi podpore 2 K na dan za pre-

hrano. Za to podporo je treba v priglasilu izrecno prositi.

Davka prosto klanje živine. V ponočni seji od 18. do 20. decembra 1912 je sprejela poslanska zbornica za živinorejce jako važen zakon. Sedaj velja še zakon z dne 16. januarja 1877., drž. zak. šte. 60, da mora plačati užitnino lastnik živinčeta, ako ga je moral zaklati, oziroma pobiti v sili. Ako n. pr. žival oboli, ponesreči, ako jo zadene strela itd. je lastnik prisiljen, da jo pobije ali zakolje. In če proda samo nekaj mesa, mora plačati državno užitnino in deželno doklado. Tarifa od vola, bika, krave in nad leto starega teleta znaša v krajih z do 20.000 prebivalci 10 K 8 vin., v krajih z do 10.000 prebivalci 7 K 6 vin., v ostalih manjših krajih 5 K 4 vin. Ako se žival preobje in jo mora lastnik zaklati ali pobiti, je to za reveža že itak nesreča; plačati pa mora še užitnino, ako odproda le nekaj mesa od pobite živine. Kmečki poslanci so že nekaj let pozivali vlado, naj predloži zakonski načrt, po katerem v takih slučajih ne bode treba plačevati užitnine in doklade. Vlada je tej zahtevi ustregla in z novim letom 1913 stopi v veljavo nova določba. V vsakem slučaju pa mora lastnik naznaniti županstvu najkasneje v 12ih urah, ako je v sili moral pobiti žival. Vlada je tudi izjavila, da sme žival zaklati ali pobiti tudi mesar, toda meso sme prodajati le lastnik živali.

Posestniki gozdov in osebna dohodnina. Če kdo proda iz lastnega gozda kaj lesa, zahteva zakon, da prizna to svoto kot čisti dohodek od posestva in plača osebno dohodnino. Odšteti pač sme, ako ni prodal trgovcu stoječega lesa, stroške za sekanje, izvažanje itd., te stroške pa treba navesti, oziroma dokazati. Če je bil pa kdo prisiljen mlad les posekati, kjer je bil gozd poškodovan po ognju, toči, mrčesu ali snegu, se skupiček za ta posekani in prodani les ne všteva med dohodek, od katerega se plačuje osebna dohodnina, ampak se mu še celo lahko odpiše zemljiški davek, ako se zato oglasi in prošnja primerno utemelji.

Stare papirnate bankovce bodo odtegnili s prometa. Bankovci po 10 in 20 kron iz leta 1900 še ostanejo do 28. februarja 1913 v veljavi, potem pa jih bodo sprejemale samo davkarije in večji denarni zavodi (banke), 100kronski bankovci iz leta 1901 pa ostanejo v prometu še do 31. januarja 1918.

Nasledki vojske. Listi poročajo, da je vsled balkanske vojske od 1. oktobra do 31. decembra 1912 propadlo v Avstriji 460 tovarn, velikih trgovin in obrtov, ki so vsled velikih dolgov (182 milijonov kron) morale ustaviti delo. Zastal je ves promet na

Balkan, denar je postal drag in „krah“ je bil nezogiben. Na tisoče in tisoče delavcev in uslužbencev je izgubilo svoj kruh.

Izvažanje avstrijskega hmelja. Glasom seznama, ki ga je izdalo avstrijsko trgovsko ministstvo, se je meseca septembra, oktobra in novembra l. 1912 izvozilo iz Avstro-Ogrske 211.748 stotov hmelja v druge države. Konec meseca decembra 1912 je iznašal izvoz okrog 400.000 stotov hmelja, so ga pokupile avstrijske pivovarne približno 250 tisoč za lastno uporabo. Avstrijskega hmelja se torej več izvažajo čez mejo kot se ga porabi doma.

Vabilo na redni občni zbor

Kmečke hranilnice in posojilnice v Št. Jurju ob Taboru,

registrovane zadruge z neomejeno zavezo, ki se bo vršil dne 2. sušca 1913 ob 8. uri dopoldne v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1912.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih združnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Kmetijskega društva za Hrastje in okolico,

registrovane zadruge z omejeno zavezo, ki se bode vršil dne 23. svečana 1913 ob 10. uri dopoldne v Hrastju pri g. načelniku.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1912.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Prememba pravil.
7. Poročilo o izvršeni reviziji.
8. Slučajnosti.

Vabilo na XXII. redni občni zbor

Posojilnice v Žužemberku,

registr. zadruge z neom. zavezo ki se bo vršil v nedeljo dne 23. februarja 1913 ob 4. uri popoldne v združni pisarni.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1912.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih združnikov. Načelstvo.

Vabilo na 18. redni občni zbor

Posojilnice v Zatičini,

registr. zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 19. marca 1913 ob pol 3. uri popoldne v uradnem lokalu v šoli.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročila načelstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za leto 1912.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se bo pol ure pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov. Odbor.

Vabilo na redni občni zbor

Kmetijskega društva v Podkorenu,

registrirane zadruge z omejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 30. marca 1913 ob 4. uri popoldne v zadrufni hiši.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1912.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se ob 5. uri popoldne na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo k X. občnemu zboru

Ljudske hranilnice in posojilnice v Škofji Loki,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 2. marca 1913 ob 11. uri popoldne v zadrufnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za leto 1912.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se čez pol ure na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki sklepa ne glede na število navzočih članov. K obilni vdeležbi vabi odbor.

Vabilo na redni občni zbor

Ljudske hranilnice in posojilnice v Idriji,

reg. zadr. z neom. zav.,

ki se vrši dne 23. februarja 1913 ob 4. uri popoldne v prostorih Kršč. gosp. društva.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje letnega računa za l. 1912.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

Kmečke hranilnice in posojilnice v Framu,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 2. marca 1913 ob 3. uri popoldne v prostorih domače Hranilnice in posojilnice.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje računskega zaključka za leto 1912.
5. Slučajnosti.

Opomba. Če bi ob določenem času ne bilo zadostno število članov navzočih, bo občni zbor pol ure pozneje sklepčen ob vsaki udeležbi udov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Želinjah,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 2. marca 1913 po sv. maši v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o [zadnjem] občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1912.
4. Volitev načelstva.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo k petemu rednemu občnemu zboru

Kmečke hranilnice in posojilnice za občino Postojna,

registr. zadruge z neomejeno zavezo,

ki se vrši dne 23. februarja 1913 ob 1/2 4. uri popoldne v prostorih hranilnice in posojilnice.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje računskega zaključka za l. 1912.
5. Volitev načelstva.
6. Prememba pravil.
7. Poročilo o izvršeni reviziji.
8. Slučajnosti.

NB. Pol ure pozneje se vrši občni zbor ob vsaki udeležbi.

Vabilo na VII. redni občni zbor

Sinarske zadruge na Selu pri Bledu,

registrirane zadruge z omejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 2. marca 1913 ob 3. uri popoldne v hiši št. 13 na Selu.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za leto 1912.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Prememba pravil.
7. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Šmartnem pri Litiji,

reg. zadr. z neom. zavezo,

ki se bo vršil dne 23. februarja 1913 ob 1/2 3. uri popoldne v lastni hiši.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.

2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1912.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Seleh,

registr. zadruga z neom. zavezo.

ki se bo vršil dne 23. februarja 1913 ob 3. uri popoldne v posojilničnih prostorih

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1912.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bi bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Boštanju,

registr. zadruga z neom. zavezo,

ki se bo vršil dne 23. februarja 1913 ob pol 8. uri zjutraj v župnijski pisarni.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1912.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Podčetrtku,

registr. zadruga z neom. zavezo,

ki se bode vršil dne 2. marca 1913 ob 4. uri popoldne v imenem št. 9.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1912.
4. Slučajnosti. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Kmetijskega društva v Seleh,

registr. zadruga z om. zavezo.

ki se bo vršil dne 23. februarja 1913 ob 4. uri popoldne v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1912.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na IX. redni občni zbor

Podgradske posojilnice in hranilnice

reg. zadr. z neom. poroštvom

v Podgradu,

ki se bo vršil v četrtek dne 20. februarja 1913 ob 3. uri popoldne v zadružni pisarni v „Nar. domu“ v Podgradu.

Dnevni red:

1. Poročilo starešinstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računov za l. 1912.
4. Določitev odškodnin in daril v smislu § 20 zadr. prav.
5. Volitev starešinstva, nadzorstva in razsodišča.
6. Eventualnosti.

Opomba: Ako bi ta občni zbor ob določenem času ne bil sklepčen, vrši se na istem prostoru in z istim dnevnim redom čez pol ure drug občni zbor, ki sme brezpogojno sklepati. Starešinstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Kropi,

registr. zadruga z neom. zavezo,

ki se bo vršil dne 22. februarja 1913 ob 3. uri popoldne v hranilničnih prostorih v župnišču.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za leto 1912.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Slučajnosti. Odbor.

Vabilo na VI. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Dolu pri Ljubljani,

registr. zadruga z neom. zavezo,

ki se bo vršil dne 16. marca 1913 ob 4. uri popoldne v župnišču.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1912.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti. Odbor.

Vabilo na redni občni zbor

Kmetijskega društva v Ratečah na Gorenjskem,
registrirane zadruge z omejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 23. februarja 1913 ob 11. uri dopoldne v
društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1912.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Nadomestna volitev načelstva.
7. Volitev nadzorstva.
8. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, bode pol ure pozneje na istem kraju in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bode veljavno sklepal ne glede na število navzočih združnikov. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Kamniku,

reg. zadr. z neomej. zavezo,
ki se vrši v nedeljo dne 23. svečana 1913 ob 3. uri popoldne
v posojilniških prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Čitanje revizijskega poročila.
5. Odobritev računskega zaključka za l. 1912.
6. Volitev načelstva.
7. Volitev nadzorstva.
8. Sklepanje o čistem dobičku v smislu § 11. z. p.
9. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

Kmetijskega gospodarskega društva v Logatcu,

reg. zadr. z omejeno zavezo,
ki se bo vršil v nedeljo, dne 23. februarja 1913 ob 3. uri
popoldan v Društvenem domu.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Potrjenje računa za leto 1912 in sklepanje o razdelitvi čistega dobička.
6. Dopolnilna volitev načelstva.
7. Volitev nadzorstva.
8. Razni predlogi. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Motniku,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 23. februarja 1913 ob 3. uri popoldne
v posojilničnih prostorih

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1912.

Vabilo na III. redni občni zbor

Živinorejske zadruge za Sodražico in okolico,
registrirane zadruge z omejenim poroštvom
v Sodražici,

ki se vrši dne 23. februarja 1913 ob 3. uri popoldan v
občinski pisarni.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika ter odobritev računskih zaključkov za leta 1910, 1911 in 1912.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Volitev izstopivših članov načelstva v smislu § 14. društvenih pravil.
6. Posvetovanje o nadaljnem delu na združnem pašniku.
7. Volitev treh članov in dveh namestnikov v razsodišče.
8. Slučajnosti.

Opomba. Če bi ob določenem času ne bilo zadostno število navzočih, bo občni zbor pol ure pozneje sklepčen ob vsaki udeležbi udov.

Vabilo na III. redni občni zbor

Kmečke hranilnice in posojilnice v Ptuj,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki bo v sredo dne 19. februarja 1913 ob 9. uri dopoldne
v uradnih prostorih v minoritskem samostanu.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Čitanje revizijskega poročila.
4. Odobritev računskega zaključka l. 1912.
5. Razdelitev čistega dobička.
6. Volitev načelstva in nadzorstva.
7. Prememba pravil.
8. Slučajnosti.

V slučaju nesklepčnosti tega zbora se bo vršil drug občni zbor v smislu § 32. društvenih pravil po pretoku treh tednov na istem mestu in po istem dnevnem redu.

Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Kmečke hranilnice in posojilnice

v Radovljici,

registr. zadruge z neom. zavezo,
ki se bo vršil dne 23. februarja 1913 ob pol 4. uri popoldne
v posojilničnih prostorih pri Basteljnu.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1912.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Poročilo o izvršeni reviziji.
8. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih združnikov.